

DE A A P A L S M I J N W E R K E R .

Volgens een Amerikaansch blad zou men in sommige Transvaalsche mijnen zich van den aap als werkkraft bedienen. Men zou in dit dier een zeer nuttige hulp hebben en één zou evenveel werk kunnen doen als verscheidene menschelijke arbeiders. De apen werden gebezigd om de kwartsbrokken op een hun aangewezen plaats doelmatig op te stapelen en bij dat werk zou zelfs niet het kleinste stuk aan hun aandacht ontgaan en na afloop de geledigde ruimten er net en ordelijk uitzien. »De apen verrichtten hun taak opgeruimd; des morgens gingen ze uit eigen beweging aan den arbeid om des avonds »op het hooren van het sluitingssignaal heen te gaan. Onder elkander »heerschte volmaakte eendracht en van de onder menschen, zoo veel- »vuldig voorkomende twisten bespeurde men onder hen nooit iets en

»evenmin toonden ze zich ooit onwillig om een hun opgedragen »werk te verrichten.»

Naar dit verhaal te oordeelen zouden de apen, althans voor dergelijk ruw, eenvoudig werk, vrij wat betere werkkrachten zijn dan arbeiders uit de orde der »bimana».

De bron, waaruit dit bericht afkomstig is, doet wel is waar eenige opsiering en overdrijving vermoeden, doch in hoofdzaak kan het verhaal toch heel goed waar zijn.

Het is niet de eerste maal, dat men althans van sommige soorten van apen gebruik heeft gemaakt als werkkraft, zoowel in de huishouding als de nijverheid, en herhaaldelijk hebben dierkundigen in vollen ernst aangeraden om den aap als handlanger te bezigen bij werktuigelijken arbeid.

Naar men zegt, wordt in China de aap wel belast met het plukken der theebladen en ongetwijfeld zou hij even goed kunnen gebruikt worden voor den katoenpluk. De leelijke baviaan is wellicht reeds door de oude Egyptenaren als werkkraft gebezigd en zeker is, dat men in onzen tijd de chimpanseé in Afrika arbeid liet doen. Een fransch zeeofficier, DE GRANDPRÉ, heeft een chimpanseé (wijfje) gehad, die vuur aanlegde en den kok riep als het goed brandde. Diezelfde aap hielp de matrozen den kaapstander omwentelen, klom in de ra, maakte touwen vast en reefde de zeilen. BURTON verhaalt van een chimpanseé (eveneens een wijfje), die bedden opmaakte, den vloer aanveegde en het spit draaide.

In Sierra-Leone heeft men dikwijls chimpanseé's gebruikt om water te dragen en koorn te stampen. Men had er zelfs een die boodschappen kon doen en wijn uit een winkel haalde, waarvoor hij het meegegeven geldstuk eerst afgaf, als men de kruik gevuld had.

Van sommige apen is ongetwijfeld nuttig partij te trekken en er bestaat geen reden waarom men ze niet zou kunnen africhten om, onder toezicht in ploegen, sommige eenvoudige werkzaamheden in de nijverheid en landbouw te verrichten.

Om de mogelijkheid daarvan in te zien, herinnere men zich, dat de Engelschen in Indië op deze wijze olifanten bezigen voor zeer zwaar werk. En nu is de aap veelal schranderder en begripzamer dan de olifant; hij is daarbij vlug en sterk en, door 't bezit van handen, voor velerlei beter geschikt dan deze, zoodat men ongetwijfeld in sommige landen hem meer dan tot nu toe diensten kan laten bewijzen.

(*Revue Scientifique*).

R. S. Tj. M.